

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки та інноваційної освіти

Анна ГЕЛЕСІ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ

за напрямом 3: Формування методологічної компетентності

**НЗ.М4: «АКРЕДИТАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ:
ІННОВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ВІДОМОСТЕЙ
ПРО САМООЦІНЮВАННЯ»**

*Затверджено
на засіданні кафедри педагогіки
та інноваційної освіти,
протокол № 1
від 27 серпня 2024 р.*

ЛЬВІВ – 2024

Категорія слухачів: гаранті освітніх програм, наукові та науково-педагогічні працівники, а також особи, які задіяні в організації та підготовці до проходження акредитаційних експертиз освітніх програм ЗВО. Додатковою категорією слухачів можуть бути особи, які є претендентами або вже затверджені реєстром експертів з освітніх програм Національного агентства.

Передмова

До 2019 року в Україні чинними були такі критерії оцінювання якості освітньої діяльності, як: стандарти вищої освіти за спеціальностями та рівнями, ліцензійні умови та вимоги до акредитації. Їх редакції були визначені та оприлюднені і базувалися на відповідних документах. Проте частина вимог була настільки складною та витратною, що ЗВО вигідніше було ухилитися від їх виконання. Інші ж показники (щодо успішності, забезпечення ЗВО науково-педагогічними та педагогічними кадрами, матеріально-технічною, навчально-методичною, інформаційною базами) часто були малоінформативними для оцінювання якості вищої освіти і, навіть, морально застарілими. Так, наприклад, комплексні контрольні роботи з оцінювання залишкових знань, реальні/некориговані результати яких практично непередбачувані через невмотивованість студентів.

На сьогодні акредитаційна експертиза змінила свій напрям: оцінювання освітніх програм та освітньої діяльності за цими програми вимірюється не кількісними показниками, а якісними. Особливістю нової акредитаційної експертизи є залучення широкого кола учасників (різних груп стейкхолдерів) до проведення цієї процедури. Акредитаційна експертиза здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (Національним агентством) та проводиться з ініціативи ЗВО. Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», а також вимог Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), згідно з якими акредитація освітньої програми є складовою системи зовнішнього забезпечення якості освіти, зусиллями членів Національного агентства, розроблено та затверджено Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджене наказом МОН України від 11.07.2019 р. № 977.

У 2024 році, Національне агентство затвердило та оприлюднило нове Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджене наказом МОН України від 15 травня 2024 р. № 686. Зазначимо, що нове Положення розширює можливості для закладів вищої освіти одночасної акредитації декількох освітніх програм.

Зокрема, дозволяє поєднання груп освітніх програм не лише за спеціальностями, але й між галузями та рівнями. Можливості поєднання освітніх програм викладені у Додатку 2 Положення про акредитацію освітніх програм. Важливо, що поєднання освітніх програм у групи значно зменшує організаційне та фінансове навантаження на заклад вищої освіти.

Акредитація освітньої програми – оцінювання якості освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості відповідно до Критеріїв оцінювання якості освітньої програми.

Акредитаційна експертиза – частина процесу акредитації, що передбачає експертне оцінювання освітньої програми експертною групою, підготовку та затвердження експертного висновку ГЕР.

Одним із ключових учасників акредитаційної експертизи освітньої програми є **гарант освітньої програми** – науково-педагогічний або науковий працівник, який працює за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі, а також несе відповідальність за якість освітньої програми та готує відомості про самооцінювання освітньої програми для акредитації. Призначення, права та обов'язки гаранта освітньої програми відносяться до автономії ЗВО з урахуванням того, що один працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми.

Відомості про самооцінювання є аналітичним документом, що дає гарантам і випусковим кафедрам можливість самостійно проаналізувати, наскільки програма і практика її реалізації відповідають Критеріям оцінювання якості освітньої програми. Це зумовлює характер поставлених у ньому запитань, які переважно є відкритими і вимагають продемонструвати, наскільки реалізується те чи інше твердження у контексті певної освітньої програми.

Мета навчального модуля. Розроблений навчальний модуль «Акредитація освітніх програм: інновації у формуванні відомостей про самооцінювання» зорієнтований на надання теоретичних знань та практичної допомоги гарантам та іншим задіяним особам у належній підготовці до проходження акредитаційних експертиз, зокрема заповненні відомостей про самооцінювання освітніх програм.

Цілі вивчення навчального модуля:

- характеристика актуальних засад та порядок проведення акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти як інструменту зовнішнього забезпечення якості вищої освіти Національним агентством;

- дефінітивний аналіз особливостей Критеріїв оцінювання якості освітніх програм та методи їх застосування для оцінки освітньої програми;
- загальні відомості про електронний документообіг в електронній інформаційній системі Національного агентства;
- обґрунтування організаційних аспектів підготовки до візиту експертної групи;
- набуття учасниками практичного досвіду у процесі підготовки Відомостей про самооцінювання освітньої програми;
- удосконалення розвитку професійних soft skills, зокрема: управлінські навички, комунікативна компетентність, методологічна та методична грамотність, переговори і переконання, прийняття рішень, мотивування, крос-культурна взаємодія в команді, вирішення конфліктів, дотримання тайм-менеджменту.

Результати навчання за програмою навчального модуля корелюються з компетентностями за освітньою програмою підвищення кваліфікації «Формування і розвиток професійних компетентностей науково-педагогічного працівника» та деталізують такі *програмні результати навчання*:

Знання (ЗН):

- сутність поняття «акредитація освітніх програм», «акредитаційна експертиза», принципи та процедури акредитації освітніх програм Національним агентством;
- особливості Критеріїв оцінювання якості освітніх програм та методи їх застосування для оцінки освітньої програми;
- загальні відомості про електронний документообіг в електронній інформаційній системі Національного агентства;
- організаційні аспекти підготовки до візиту експертної групи.

Уміння (УМ):

- здійснювати аналіз відповідності освітньої програми та її реалізації на практиці Критеріям про самооцінювання освітніх програм;
- застосовувати набуті знання в процесі належної підготовки Відомостей про самооцінювання освітньої програми;
- пропонувати власні обґрунтування та пояснення щодо того, як забезпечується якість освітньої програми, у тому чи іншому аспекті;
- працювати в електронній інформаційній системі Національного агентства;
- застосовувати набуті знання в процесі погодження програми візиту експертної групи до ЗВО;
- формувати перелік документів та інших матеріалів відповідно до Критеріїв про самооцінювання освітніх програм для ідентифікації необхідних фактів і доказів щодо відповідності певному критерію;

- добирати та застосовувати ефективні методи і форми власного професійного саморозвитку в системі забезпечення якості вищої освіти, зокрема акредитаційній експертизі освітніх програм;
- надавати навчально-методичний, інформаційний та консультаційний супровід різним групам стейкхолдерів, які задіяні до акредитаційних експертиз освітніх програм;
- удосконалювати професійні навички командної роботи, ефективного використання часу та дотримання тайм-менеджменту.

Обсяг. Програма навчального модуля розрахована на 45 годин / 1,5 кредитів ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ	К-сть годин
<u>Тема 1.</u> <i>Нова парадигма акредитаційної експертизи освітніх програм, що здійснюється Національним агентством</i>	4
Сутність, мета та завдання акредитаційної експертизи освітніх програм. Етапи проведення акредитації. Оцінювання якості освітньої програми за шкалою рівнів відповідності. Розгляд акредитаційної справи та прийняття рішення про акредитацію.	
<u>Тема 2.</u> <i>Сучасні підходи до формування Відомостей про самооцінювання освітніх програм за Критеріями 1-3</i>	4
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання.	
<u>Тема 3.</u> <i>Сучасні підходи до формування Відомостей про самооцінювання освітніх програм за Критеріями 4-6</i>	4
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. Критерій 6. Людські ресурси.	
<u>Тема 4.</u> <i>Сучасні підходи до формування Відомостей про самооцінювання освітніх програм за Критеріями 7-10</i>	4
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси. Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. Критерій 9. Прозорість та публічність. Критерій 10. Навчання через дослідження (для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти).	
<u>Тема 5.</u> <i>Електронний документообіг: відображення даних в електронній інформаційній системі Національного агентства</i>	4

Електронний кабінет гаранта. Створення форми самооцінювання та особливості внесення інформації про освітню програму. Подання заяви на акредитацію. Погодження програми візиту експертної групи. Статус та рух документів акредитаційної справи в інформаційній системі Національного агентства.	
Тема 6. <i>Організаційні аспекти підготовки до візиту експертної групи</i>	4
Ознайомлення із примірною програмою візиту експертної групи. Формування переліку документів та інших матеріалів відповідно до Критеріїв оцінювання якості освітніх програм для ідентифікації необхідних фактів і доказів щодо відповідності певному критерію. Обґрунтування типових запитань для запланованих зустрічей експертних груп із різними групами (фокус-групами) стейкхолдерів.	
Курсова робота: «Форма внутрішнього самоаналізу освітньої програми» (Ехсел.файл)	2 год на 1 роботу

Структура навчального модуля

<i>Найменування показників</i>	<i>Всього годин</i>
Кількість кредитів/год	1,5/45
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	24
• лекційні заняття, год.	14
• практичні заняття, год.	10
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	
• підготовка до практичних занять, к-сть/год	10
• виконання практичних робіт, к-сть/год	3
• виконання курсової роботи, к-сть/год	12
Перевірка та захист курсової роботи	2 год на 1 роботу

* протягом кожного навчального року навчальний модуль проводиться для *4 груп* учасників, зокрема гарантів освітніх програм та інших наукових та науково-педагогічних працівників кафедр, які задіяні до підготовки до акредитацій освітніх програм університету.

Форми та методи навчання: лекційні та практичні заняття: презентації, обговорення, командна робота; методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності (евристична бесіда, демонстрація, ілюстрація, самостійне спостереження, практичні методи навчання); методи формування пізнавальних інтересів (метод створення ситуації новизни навчального матеріалу, метод опори на життєвий досвід, метод дидактичних пізнавальних ігор, метод створення відчуття успіху в навчанні).

Місце виконання програми: навчання проводиться за професійною програмою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів України «Формування та розвиток професійно-особистісних компетентностей науково-педагогічних працівників» відділом навчання та розвитку персоналу Національного університету «Львівська політехніка».

Форма підвищення кваліфікації: очна/заочна. Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, зокрема он-лайн зустрічі із представниками Національного агентства (конференції в Zoom та Microsoft Times).

Можливість надання подальшої підтримки чи супроводу: зворотній зв'язок з учасниками навчального модуля з метою надання методичної підтримки, консультування та рекомендацій щодо окремих дискусійних питань, забезпечення дидактико-методичними матеріалами.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:

За результатами підвищення кваліфікації видається сертифікат, що не потребує підтвердження/визнання та містить назву навчального модуля та кількість годин (кредитів ЄКТС).

Розробник (укладач):

Анна Гелеш, керівник сектору моніторингу якості освітніх програм Центру забезпечення якості освіти, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти Інституту права, педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», кандидат історичних наук, експерт з акредитації освітніх програм Національного агентства.

